

DÜNYA MİLLETLER DÜNYASIDIR

İSKENDER
ÖKSÜZ

Dünya milletler dünyasıdır

İskender Öksüz

Bizim siyasi İslamcılar belirli öbeklerce eğitiliyor, sınırlı birkaç kaynaktan tahsil görüyor. Gerçekle ilgisiz hükümleri tekrarlayıp durmaları bundandır. Bir saplantı, özellikle dikkat çekiyor: Millet, milliyetçilik ve millet devleti battı batacak, bitti bitecek.

Sonra da şöyle söylerler: Zaten İslam, milliyetçiliği ayaklar altına almıştı. Şimdi hem bunu söyleyip hem de *“Milliyetçilik Fransız ihtilali ile ortaya çıktı.”* demek nasıl mümkündür? Demek ki İslam, o dönemde olmayan, fakat 11 asır sonra olacak bir şeyi ayaklar altına almış! Olmaz olmaz deme, olmaz olmaz...

Bunu bizim politikacılardan da söyleyenler vardı ama *“siyaseten doğru”* olmadığı, yani oy kaybettireceği anlaşılınca onlar da milliyetçi oluverdi.

Seyyid Kutup, Marks, Engels anlaşmış

Gelelim bitti bitecek iddiasına. Bunun en yakın kaynağı, İhvan-ı Müslimin'in ideoloğu Seyyid Kutub. Fakat onun iddiası orijinal değil. Marksizm'inki daha eski:

Marks'a göre millet ve milliyetçilik burjuva düşünceleridir. Burjuvayı devirip egemenliği alacak proletaryanın milleti de milliyeti de yoktur. Asıl olan sınıf bilincidir. Hatta proletaryanın vatani bile yoktur:

“Emekçinin milliyeti ne Fransız ne İngiliz ne Almandır. Onun milliyeti emektir, bedava köleliktir, kendi kendini işportada satmaktır. Hükûmeti Fransız, İngiliz veya Alman değildir. Onun hükûmeti sermayedir. Doğma havası Fransız, Alman veya İngiliz değildir, fabrika havasıdır. Ona ait toprak Fransız, İngiliz veya Alman değildir, ona ait toprak yerin birkaç metre altıdır.” (Marks)

“Bütün ülkelerin proleterlerinin çıkarları bir ve aynıdır, düşmanları bir ve aynıdır, mücadeleleri bir ve aynıdır. Proletaryanın büyük kitlesi, tabiatı gereği, millet önyargısından kurtulmuştur. Bütün tavırları ve hareketleri temelde hümaniter ve anti-milliyetçidir.” (Engels)

Zamanı geçmiş bayraklar

İşte bu *“derin”* ve *“tarihselci”* düşünceyi, Kutub'ta yeniden keşfediyoruz. Kutub hapiste, Nasır'ın Genel İstihbarat Direktörü Salah Nasr'a verdiği ifadede, vatanseverlik ve milliyetçilik hakkında da konuşur. İfadesini John Calvert naklediyor: *“Milliyetçilik, tarihî, zamanı geçmiş bir bayraktır.”* Kutub'a göre dünya, düşünce ve doktrine dayanan ideolojik komplekslere doğru ilerlemektedir. İslami hareket, bu global eğilimin bir parçasıdır. Kabile kimliğine, ırk veya toprağa dayanan asabiyye gerici, cahili bir kimlik tarzıdır.

Nazizm, Faşizm ve Komünizm döneminde yetişmiş, kendini Kapitalizm *“kompleksiyle”* savaş hâlinde gören Kutub için dünyanın düşünce ve doktrine dayanan ideolojik komplekslere doğru ilerlediği algısı çok da yadırganmayabilir. Gel gelelim biz 2023 yılındayız. Nazizm, Faşizm, Marksizm öldü. Kapitalizm de kendini pek iyi hissetmiyor. Kutub'un fikirlerinin zaferden zafere koştuğu söylenemez. Buna karşılık sık sık, milliyetçiliğin yükseldiğinden söz edilir. Ve birisi tutup da *“Milliyetçilik zamanı geçmiş bir bayraktır.”* diye nas nakli sadakatıyla Kutub'tan yazınca ne yapmalı?

Allah rızası için gerçeklere bakınız! Gerçeğe baktığınızda dünyada ümmetler mi var, millet devletleri

mi? (Ulus devlet tamlamasını sevmiyorum, Türkçe değil.) Millet devletleri kural mı, istisna mı? Bu sorulara bir başkasını bu köşede eklemiştim: “Birleşmiş Ümmetler binası New York’ta mı?[Birleşmiş Ümmetler binası New York’ta mı?](#)” başlığıyla. İnsan, gerçeğin gözünün içine baka baka nasıl millet devletinin zaman geçti diyebilir? Veleve ki Kutub’ları böyle söylesin.

Tarih, vukuat, hadiseler ve müşahedeler

Evet, dünya millet devletleri dünyasıdır. Dünyadaki 200 küsur devlet böyledir. Birkaçında milletler federasyonu vardır; İsviçre gibi, Birleşik Krallık gibi. Bunlar istisnadır. Açık ara hâkim çoğunluk, bir millete-bir devlet şeklindedir. Milletler federasyonu diye saydıklarımız ise kendilerine has tarihi şartlarda birleşerek oluşmuştur. Millet devleti iken “Eh sıkıldık artık, biraz da federasyon olalım.” diyen yoktur. Millet devletinden iki çıkış yolu var: Ya aşiret devletlerine, etnisite devletlerine parçalanırsınız yahut bir emperyalizmin tebaası olursunuz.

Dördüncü tekrarım olacak Beissinger’in sözü: “*Modern dünyada, milletlerin içerisinde rekabet ettiği bir milletler evreni icat etmek zorundayız... Yüksek kültürün yaygınlaştığı bir dünyada millî olmayı hayal bile edemeyiz. Modern devlet ve ekonomi, işlevini, millet denilen kabın içinde yürütmektedir.*” Beissinger bunu 1998’de yayımlamış. Fakat bakın ondan 75 yıl önce, 20.03.1923 tarihinde Mustafa Kemal Atatürk ne demiş: “*Milliyet nazariyesini, millet mefkûresini yok etmeye çalışan nazariyatın dünya üzerinde tatbik kabiliyeti bulunamamıştır. Çünkü tarih, vukuat, hadiseler ve müşahedeler, hep insanlar ve milletler arasında, hep milliyetin hâkim olduğunu göstermiştir ve milliyet prensibi aleyhindeki büyük mikyasta fîli tecrûbelere rağmen yine milliyet hissinin öldürülemediği ve yine kuvvetle yaşadığı görülmektedir.*”

Tarih, vukuat, hadiseler ve müşahedeler. Bu dört kelime “bilim metodu”nun tarifi gibidir. Allah cümleye akıl ve izan nasip eyleye.